

Tanel Visnap on olümpiavõitja!

Foto: Riina Varis/Valga Vallavalitsus

Tema rekord 100 meetri jooksus 10,54 on üleüldises Eesti kõigi aegade edetabelis kõrgel 12. kohal.

Valga Keskväljakul 1. juunil kell 16-19

esitleb: **S U U R**

LASTEPIIDU

**TEADUSTEATER
K A R K**

 LOTTE JA BRUNO

**MUSTKUNSTNIK
Fred-Erik Johanson**

**Sind ootavad vahvad tegevused:
*näomaalingad, batundid, töötoad!***

Tegevusi aitavad pakkuda:

Läheme suvele vastu heade mõtete ja soovidega

Üks ilusamaid aegu – maikuu lõpust juuni keskpaigani – on kooli- ja laste-aialõpetajate aeg. Valga vallas peetakse sel kevadel vähemalt 16 lõpuaktust, kus heade soovide ja kaunite lilleõitega saadetakse noored teele järgmisesse haridusastmesse ja soovitakse kogu kooli- ja lasteaiaperlele päikeselist suvevaheaga.

Eksamid, tasemetööd, tutipeod ja lõpuaktused viivad noored ja lapsed kauaoodatud suvepuhkusele. Noorte puhkuse-eelsele pingutusele elame kõik kaasa ning loodame südamest neile häid tulemusi, mis avavad uksi ja pakuvad võimalusi oma unistuste poole pürgimiseks. Pidulikud koolilõpuaktused paljudes valla koolides on krooniks aastepikkusele teekonnale, mis on olnud täis õpihimu ja töötahet, samuti väljakutseid, kuid ka rõõmu õnnestumistest, perede toetusest, klassikaaslastega ühtehoidmisest ja just sellest oma kooli tundest. Ühest haridusastmest teise liikuvate õpilaste puhul loodame väga, et valikus on nii Valga Gümnaasiumi keskharidus kui Valgamaa Kutseõppekeskuse erialad, viimases on samuti võimalus 1. septembrist kaugõppe korras õppida. Noorte jaoks on kõik hoolikalt ette valmistatud, seega olge julged ja varmad võimalusi kasutama ning küsimuste korral koolide poole pöörduma. Kõik noored on väärt kaasaegset õpi-võimalust ning hea meel on tõdeda, et keskhariduse puhul on neid Valgas lausa mitu. Usun, et õppekorraldus on piisavalt paindlik kõigile, ning õppurid, kes on motiveeritud, saavad Valgas ka väga erinevate murede korral individuaalse lähenemise ja lahenduse ning hea hariduse.

Selgituseks veel nii palju, et Valga vallas rakendub uuest õppeaastast kaks hariduskorralduslikku muudatust: Pääsukese lasteaia lapsed saavad uued ruumid Buratino ja Kasekese lasteadeadesse ning kaugõppegümnaasiumi õpilased saavad edaspidi üldharidust omandada Valgamaa Kutseõppekeskuse üldharidusosakonnas nii e-õppe vormis kui tavapärase õppekorralduses. Siiski pannakse õppe ettevalmistamisel väga suurt rõhku just e-õppele, kuna praegu kaugõppegümnaasiumi õppuritest lausa 95 eelistab taolist õppevormi ning vaid 25 praeguse kaugõppegümnaasiumi õpilast omandab oma haridust traditsiooniliselt klassiruumis.

Hariduse prioriteetsusest valla-valitsusele annab tunnistust ka Valga linnas aadressile E. Enno 15 rajatav spordihoone, mis hakkab õppetöö kvaliteedile edaspidi suurt lisaväärtust looma. Seda eelkõige mõeldes Valga Priimetsa koolile, Valga Põhikoolile ja Valga Gümnaasiumile, kuid täiendavalt tekib sportimisvõimalusi ka kohalikele spordiklubidele. Spordihoonet rajamise seotud hankeleping on möödunud aasta novembris allkirjastatud, ajalise seisaku on töodes tekitanud kinnistul asuva alajaama ümbertõstmise tööde ettevalmistus. Selle töö keerukus oli ette teada ning pika hankelepingu sõlmimise põhjuseks.

Võime uhkusega tõdeda, et Valga valla noored on olnud aastaid väga edukad mini- ja õpilasfirmade konkurssidel, häid tulemusi on toodud paljudelt erinevatelt olümpiaadidelt, mitmesugustelt konkurssidelt, spordivõistlustelt. Mul

Valga vald

7.-12. juuni 2022

VALGAVALKA

FESTIVAL

KAVA

7. juuni, teisipäev

17.30 Valga-Valka festivali ja ühisnäituse avamine, Valga Kultuuri- ja Huvialakeskuses

19.00 Valga PK laulu- ja tantsupidu "Minu kümnes sünnipäev", Valga Põhikooli hoovis

8. juuni, kolmapäev

9.00-18.00 Kogupere tegevused Valga Sõjamuuseumis - muuseumi külastus, laskesimulaator, vibu laskmine, sõit sõjamasina Willis Overland ja soomuk BTR-80ga, helikopteri simulatsioon. Pilet - täiskasvanud 5 eurot, õpilased ning pensionärid, invaliidid ja kõikide sõdade veteranid 3 eurot. Pikk tn 16. SA VIKP hoovis

13.00 Valga valla parimad lõpetajad, Valga Kultuuri- ja Huvialakeskuses

16.00 Muusikakooli kontsert, Valga Muuseumis

17.00 Muusikakooli piknik, kutsetega, Valga Muusikakooli hoovis

17.00 Lusikapidu, kutsetega, Valga Keskväljakul

9. juuni, neljapäev

9.00-18.00 Kogupere tegevused Valga Sõjamuuseumis - muuseumi külastus, laskesimulaator, vibu laskmine, sõit sõjamasina Willis Overland ja soomuk BTR-80ga, helikopteri simulatsioon. Pilet - täiskasvanud 5 eurot, õpilased ning pensionärid, invaliidid ja kõikide sõdade veteranid 3 eurot. Pikk tn 16. SA VIKP hoovis

11.00 Lasteadeade suur sünnipäevapidu, Valga Kultuuri- ja Huvialakeskuse platsil

17.15 Dialoog kohalikus raamatukogus teemal "Kust ma tean, mis toimub minu koduvallas?", Valga Keskraamatukogus

18.00 Rattaorienteerumine

18.00 Valga-Valka pidulik vastuvõtt, kutsetega

10. juuni, reede

9.00-18.00 Kogupere tegevused Sõjamuuseumis - muuseumi külastus, laskesimulaator, vibu laskmine, sõit sõjamasina Willis Overland ja soomuk BTR-80ga, helikopteri simulatsioon. Pilet - täiskasvanud 5 eurot, õpilased ning pensionärid, invaliidid ja kõikide sõdade veteranid 3 eurot. Pikk tn 16. SA VIKP hoovis

11.00 Valgamaa kodukaunistamise tänuüritus, Hargla Maakultuurimajas

18.00 Giidituurid, algus Valga Muuseumist. Registreerimiseks kirjutada aadressil: priit@valgamuuseum.ee või helistada: 7668868.

Terve päev Valga Avatud Noortekeskuse põnevusmäng „Otsi ja leia!“, Valga linnas

19.00-00.00 Kirikute ÖÖ, Valga Jaani kirikus

20.00 Jõekääru kontsert, pilet 15 eurot, Valga Keskväljakul

11. juuni, laupäev

8.00-16.00 Liivimaa laat ja Minifirmade laat, Valga Kesklinnas ja Valga Keskväljakul

9.00-17.00 Kogupere tegevused Valga Sõjamuuseumis - muuseumi külastus, laskesimulaator, vibu laskmine, sõit sõjamasina Willis Overland ja soomuk BTR-80ga, helikopteri simulatsioon. Piletid: täiskasvanud 5 eurot, õpilased (kuni 12. klass) ning pensionärid, invaliidid ja kõikide sõdade veteranid 3 eurot. Pikk tn 16. SA VIKP hoovis ja Jaanikese Motokeskuses

10.00-13.00 Punase risti esmaabi töötuba „Ohutu suvi“, Sāde pargis

10.00 Giidituurid, algus Valga Muuseumist. Registreerimiseks kirjutada aadressil: priit@valgamuuseum.ee või helistada: 7668868.

11.00-16.00 Ekstreemjooks Battle for Life, Pedeli jõe ümbruses

11.00-15.00 Hoiuraamatukogu raamatute kogumisahtsioon ja loeng vanade raamatute käitlemisest, Valga Keskraamatukogus

11.00-14.00 Raamatukoguaasta pannkoogipäev Sāde pargis

13.00 Valga linna 438. ja Valga Muusikakooli 100. sünnipäevale pühendatud kontsert. Valga linna aukodaniku välja kuulutamine, Valga Jaani kirikus

14.00 Küünalde asetamine Stefan Batory ausambale, mõlema linna mälestussamba juures

14.30 Valga Muusikakooli pingi avamine, Valga Muusikakooli juures

18.00 Muusikakooli juubelikontsert, Valga Kultuuri- ja Huvialakeskuses

21.00 Folkballetietendus „Mitu päikest meis“, pilet 5 eurot, Valga Laululaval

12. juuni, pühapäev

9.00-17.00 Kogupere tegevused Valga Sõjamuuseumis - muuseumi külastus, laskesimulaator, vibu laskmine, sõit sõjamasina Willis Overland ja soomuk BTR-80ga, helikopteri simulatsioon. Piletid: täiskasvanud 5 eurot, õpilased (kuni 12. klass) ning pensionärid, invaliidid ja kõikide sõdade veteranid 3 eurot. Pikk tn 16. SA VIKP hoovis ja Jaanikese Motokeskuses

12.00 Ametkondade rongkäik, BigBandi kontsert ja kohalike tantsijate etteasted, algab ühiselt keskväljakult, lõppeb Ramsi veski juurde

16.00 Festivali lõpetamine: õhtune kontsert-jumalateenistus. Esineb Liivimaa Noorteorkester, Valga Jaani kirikus

19.00 Ühislaulmine „Konnoaja krooks“ Reet Linnaga, Valga Kultuuri- ja Huvialakeskuse platsil

on suur rõõm ja au korraldada tänavu juunis Valga valla silmapaistvatele noortele meie kaksikliinna Valga-Valka ühiste linnapäevade raames pidulik vastuvõtt, et avaldada kutsututele siirast tänu ja imetlust nende saavutatud tulemuste, sihikindluse ja töökuse osas.

Tänu ja tunnustust tahan avaldada ka meie koolidele ja lasteadeadele, kes on vastu võtnud oma perre Ukraina sõjapõgenike lapsed ning teinud kõik,

et neil meie juures võimalikult kiirelt ja sujuvalt kohaneda oleks võimalik. Kõikvõimalike õppetarvete kogumisele kaugelt tulnud lastele on kaasa aidanud LC Valga Sāde energiline meeskond ning loomulikult on maksimumkoormusega pidevalt panustanud Valga Ukraina Selts Kalyna. Tuhat tänu teile ning ikka jõudu ja jaksu edaspidiseks!

Monika Rogenbaum, Valga vallavanem

Ajalehte Valga Teataja annab välja Valga Vallavalitsus
E-post: teataja@valga.ee
Reklaam: 5373 6992
Toimetuse: 766 9902 või 5307 4109
Küljendus, kujundus, teostus:
South OÜ/ OÜ Paul Meedia
Trükk: AS Kroonpress

Palju õnne: Õie Koonik tähistas 102. sünnipäeva!

Valga valla elanik Õie Koonik tähistas maikuus suurt pidupäeva: 11. mail sai väärikas eas proua 102-aastaseks. Juubilari meil küll isiklikult õnnitleda ei õnnestunud, sest kõrges eas proua Õie on asunud elama Tallinnasse, järeltulevate põlvede seltsi. Soojad õnnitlused Valga Vallavalitsuse poolt jõudsid kohale siiski – telefoni teel ja kulleri vahendusel.

Proua Õie täisväärtuslikult elatud ellu on jagunud helgeid, aga ka raskeid ja keerulisi aegu. Varasematest vestlustest elurõõmsa ja jutuka vanadaamiga teame, et Valga lähedal Soorus on ta elanud pea kolmveerandi oma elust – enam kui 70 aastat. Pärit on ta aga hoopis Hummuli kandist. Hea mälu

Foto: Õie Koonik enda 100. juubelisünnipäeval/erakogu

proua Õie mäletab minevikust ilusaid ja põnevaid, aga ka raskemaid ja suisa kolemaid aegu, meeles on nii nimed kui sündmused ja nende toimumise ajad.

Ka kohaliku ajalehe veergudel on mitmelgi korral Õie Kooniku väärtuslike mälestusi vahendatud. Nii on ta näiteks meenutanud lugusid nii Valga kreisihoones asunud postijaamast kui ka hilisemaid sõjasündmusi. Jutustada proua Õie armastab ning pealinnas Nõmmel asuvas kodus, mille katuse all elab koos neli põlvkonda, leidub ka kuulajaid. Rõõmustav teadmine on ka see, et vaatamata kõrgele eale, on proua tervis üsna hea.

Soovime sünnipäevalapsele toremaid päevi hooliva pere seltsis, tervist ja jätkuvalt rõõmsat meelt!

Valga linna uue spordihoone ehitustöödest

Viimasel ajal on vallakodanikud järjest rohkem tundnud huvi, miks ei ole veel alanud spordihoone ehitustööd. Vallavalitsus selgitab, et riigihanke tulemusena sõlmiti leping Valga Vallavalitsuse, Rennes OÜ ja RST Valga OÜ vahel ning 29.11.2021 allkirjastas ehitusettevõtete esindaja E. Enno tn 15 spordihoone töövõtulepingu.

Lepingu kestus on viisteist kuud, see on vallavalitsuse tavapraktikaga võrreldes pikem, kuna hanke ja lepingu puhul on tegemist ehitus- ja projekteerimishankega. Projekteerimise osa hõlmab Elektrilevile kuuluva alajaama ümbertöstmist, kuna see jääb ehitatava spordihoone alale. Taoline projekteerimine on keerukas, nõuab kooskõlastusi ja erinevaid mitmepoolseid lepinguid ning selleks klub märkimisväärselt aega. Seetõttu ongi hankeleping sõlmitud pikemaks perioodiks.

2021. aastal rekonstrueeriti praegu kasutuses olevat staadionihoonet, vahetati välja osa avatäiteid ja hoone viidi vastavusse tuleohutusnõuetega. Nendel põhjustel otsustas vallavalitsus koostöös ehitajaga, et olemasolevat staadionihoonet siiski ei lammutata. Analüüsi käigus selgus, et suhteliselt heas seisukorras hoone on võimalik renoveerida sama raha eest, mis läheks maksma osaliselt juba remonditud hoone lammutamine. Olemasolev staadionihoone ühendatakse kaugküttega, rajatakse soojustagastusega ventilatsioon, korrastatakse-remonditakse tribüünid. Hoonele otsitakse seejärel haldaja, kelle kanda jäävad ka edasised ruumidega seotud kulud.

Plaanid rajatava spordihoone osas ei ole muutunud. Valga Vallavalitsusel on kehtiv leping ehitajatega. Oluliselt muutunud majanduskeskkonnas on

ehitaja väljendanud muret lepingu täitmise osas. Viidates Ukrainas kestvale sõjale ja erakordselt kõrgele inflatsioonile, on ehitaja andnud teada, et sooviks lepingu tingimused üle vaadata. Taotletud on 7,2% ulatuses lisavahendeid materjalide kallinemise tõttu ja lepingu tähtaja pikendamist tarbete ebakindlusest tulenevalt. Lepingupartnerina on vallavalitsus küsinud täpsustavaid andmeid tarbetehinnakute ja konkreetsete materjalide kallinemise

osas. Lepingu muudatuse osas langevatatakse otsus konkreetsetele andmetele tuginedes.

Ehitaja ja vallavalitsuse esindajad kohtusid 10. mail. Mõlemad pooled väljendasid kohtumisel koostöösoovi spordihoone rajamise osas. Kui alajaa- ma ümbertöstmisega seotud küsimused saavad lahendatud, saab ka spordihoone ehitus alata.

Valga Vallavalitsus

Tambre tee rekonstrueerimine on kavas järgmisel aastal

Tambre teel tehakse tänava säilituspindamine, tee rekonstrueerimine on kavandatud järgmisesse aastasse.

Valga Vallavalitsus planeerib mai lõpus Tambre tee säilituspindamist ning ootab selleks hinnapakkumusi kuni 20. maini. Vastavalt hanketingimustele tuleb kahekordne pindamine profiiliparandustega 1150 meetri pikkusel ning 6,5 meetri laiusel teel läbi viia 7. juuniks. Tambre tee täielikku rekonstrueerimist kavandatakse 2023. aastasse.

Valga Vallavalitsus on möödunud aasta suvest otsinud lahendust aastaid halvas seisundis olnud Tambre tee rekonstrueerimiseks. Esmalt telliti ehitusprojekt, mis valmis 2021. aasta detsembris. Tee rekonstrueerimise maksumuseks on eelarvestatud 998 000 eurot.

Ehitusprojekti alusel taotles vallavalitsus maksimaalselt võimalikus määras ehk 70% toetust Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumilt. Kahjuks tänava kevadel laekunud hindamisotsuse kohaselt vallavalitsus Tambre teele toetust ei saanud. Vallavalitsus palus ministeeriu-

Foto: Vaade rekonstrueerimist vajavale teelõigule/L. Margus

milt ka tagasisidet esitatud projektile. Ministeeriumi kinnitusele oli esitatud taotlus igati korrektne ja põhjendused selgelt välja toodud. Põhjused, miks hindamisel antud objekt vähem punkte sai, olid täiendava liikluskageduse suurus ja osakaal ning seotus teedevõrguga. Põhiline transiitliiklus toimub Valga linnas ikkagi mööda riigiteid (3 Jõhvi-Tartu-Valga, 6

Valga-Uulu ja 67 Võru-Mõniste-Valga). Tambre tee liikluskagedused olid lihtsalt väiksemad, võrreldes teiste taotluste liikluskagedustega. Seotusel teedevõrguga ei saanud ka hindajad arvestada täiendavaid lisafaktoreid (TENT tee, piiripunkt), kuna antud tee on otseselt seotud riigi kõrvalmaanteega nr 23119 Valga-Suurekõrtsi ja asub linna teises otsas ning pole

otseselt TEN-T tee ega piiripunktiga seotud.

Küll aga otsustas ministeerium hindamise tulemusel rahuldada vallavalitsuse teise taotluse, mille sisuks on Vahtera-Pikk tänava ristmiku uuendamine, Vahtra tänava pikendamine Viadukti tänavani, Viadukti tänava uuendamine kuni Viadukti-Karja tänava ristmikuni. Tööde tulemusel viiakse ellu aastakümneid kavandatud muudatus rasketranspordi- ja transiitliikluse suunamisel Valga linnas.

2022. aastal esitab vallavalitsus Tambre tee rekonstrueerimiseks Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile uue toetuse taotluse, mille hindamistulemused selguvad 2023. aasta kevadeks. Kui ka teistkordsel katsel ei õnnestus toetus-raha saada, tuleb vallavolikogul otsustada täiendava laenu võtmine umbes miljoni euro väärtuses, et 2023. aastal tee täielikult rekonstrueerida. Samuti tuleb valaelarvest leida katteallikad laenu tagasimaksimiseks tulevaste perioodidel.

Valga Vallavalitsus

Õnnitleme maikuus sündinud auväärses eas sünnipäevalapsi!

102. sünnipäeva tähistab
Õie Koonik

96. sünnipäeva tähistab
Helene Albert

95. sünnipäeva tähistab
Jelena Grinevitš

93. sünnipäeva tähistavad
Maria Ojaperv
Erna Vipper
Elga Teesalu

92. sünnipäeva tähistavad
Nikolai Säde
Klavdia Podussova
Helgi Põdra

91. sünnipäeva tähistab
Pärja-Miralda Roos

90. sünnipäeva tähistavad
Asta-Efiimie Järve
Jevgenia Dontsova
Sinaida Tijras
Liia Kahro
Genovefa Ehaste
Silvi Kembre

85. sünnipäeva tähistavad
Osvold Järve
Endla Tamme
Olev Tammela
Leili Viin
Eha Vaerand
Helgi Lind
Elve Antonova
Salme Ellamik

80. sünnipäeva tähistavad
Galina Lepik
Juri Orlov
Hilja-Reet Tiits
Pranas Grigonis

Südamlikud õnnesoovid!

Juunikuu juubilarid, kes mingil põhjusel ei soovi äramärkimist ajalehes, palume sellest teada anda hiljemalt 10. juuniks tel: 5193 5666 või e-kiri: janeli.nielson@valga.ee.

Valga vald osaleb projektis „Kodud tuleohutuks“

Valga Vallavalitsus ja Päästeamet allkirjastasid lepingu, mille alusel Päästeamet toetab 2022. aastal Valga valla kodude tuleohutuse parandamist 5500 euroga. Samal eesmärgil lisab toetusfondi 7000 eurot Valga vald. Toetuse saamise eelduseks on Päästeameti poolt eelnevalt läbiviidud kodunõustamine ning käimasoleval aastal toetuse saavad kodud on selle alusel nüüdseks otsustatud. Hädavajalikud tööd saavad tänava tehtud kolmes Valga valla kodus.

Projekti sihtrühma kuuluvad peamiselt toimetulekuraskustes leibkonnad, lasterikkad pered, puuetega inimesed, eakad, kuid juhtumipõhise lähenemise tõttu võidakse aidata ka näiteks majapidamisi, kus on hiljuti juhtunud tulekahju.

Toetusega on lubatud teostada näiteks olemasoleva küttekolde ja -seadme parandamist, vana küttekolde ja -seadme lammutamist, elektrisüsteemi rekonstrueerimistööd, tuleohutust tagavate seadmete ja vahendite paigaldamist, vajalike eksperthinnangute ja auditite tellimist.

Valga ja Valka osalesid kaksiklinnade foorumil

8.-10. maini toimus Saksamaa ja Poola piiril asuvas kaksiklinnas Frankfurt(Oder) – Słubice Euroopa linnade transformatsiooni foorum. Kaksiklinn Valga-Valka esindas foorumil kuueliikmeline delegatsioon, mille eesotsas olid Valga Vallavolikogu esimees Lauri Drubiniš ja Valka omavalitsusjuht Vents Armands Krauklis.

Foorum oli pühendatud Euroopa linnade ees seisvatele muutustele, erilise rõhuasetusega kaksiklinnade olulisusele Euroopa linnade transformatsiooni kontekstis. Üle 150 rahvusvahelise osaleja diskuteerisid sotsiaalpoliitiliste väljakutsete üle, mis on tingitud kolme viimase aastakümne murrangulistest sündmustest.

Kolm päeva olid täidetud ettekanete, paneeldiskussioonide, esitluste ja aruteludega. Avaõhtul peetud paneeldiskussioonis osales Valga-Valka nimel Valka omavalitsuse juht Vents Armands Krauklis, kes rõhutas koos-

Fotol: Valga ja Valka esindajad andsid Saksamaa välisministrile Annalena Baerocile meenena üle kaksiklinn Valga-Valka ühise fotoraamatu.

töö, turismi arendamise ja kogemuste vahetamise olulisust.

9. mail tähistatava Euroopa päeva puhul oli foorumil osalejaid tervitama tulnud Saksamaa välisminister Annalena Baerbock, kes rõhutas oma kõnes Euroopa ühiste väärtuste – vabaduse, ühtsuse, demokraatia ja inimväärikuse hoidmise tähtsust. Samuti rääkis minister piiriülese koostöö vajalikkusest, eriti praeguse majandusliku ja sotsiaalse surve tingimustes, mille on põhjustanud Venemaa agressioon Ukrainas. Euroopa ühtsuse ja koostöö kontekstis tõi välisminister esile piirilinnade olulisuse, tuues näiteid edukatest piiriülestest koostööprojektidest.

Paralleelselt foorumi ametliku programmiga toimus üle linna erinevaid kunsti- ja muusikaüritusi. Üks põnevamaid ringkäike tutvustas Słubfurti – kogukonna eestvedamisel sündinud utoopilise kaksiklinna ideed, mis sündis 1999. aastal ja ühendab kahel pool Oderi jõge asu-

vad piirilinnad ühise nimetaja alla. Linnal on oma vapp, hümn ja parlament; toimunud on nii valimised kui olümpiamängud. Fantaasialinn on väga vaimukas viis juhtida tähelepanu ühiskonna valupunktile, tõsta piirialade kodanikuaktiivsust ning arendada linnadevahelist koostööd. Słubfurti idee eestvedaja Michael Kurzwelly on oma töö eest pälvinud ka Saksamaa föderaalset teenetemärki.

Michael ja tema ühendlinna idee on tuttav kindlasti ka paljudele Valga-Valka inimestele. Tema näitus on olnud üleval Valga Kultuuri- ja Huvi-alakeskuses ning oma kolmenädalase kunstiresidentuuri jooksul arendas ta Valgas kaksiklinn Valga ideed.

Foorumil loodud kontaktide pinnalet on Valgal ja Valkal edaspidi plaanis rikastada nii Kaksiklinna festivali kui Tartu 2024 raames toimuvaid üritusi.

Lea Vutt, välisprojektide juhtivspetsialist

Kevad Valga sõjamuuseumis

Kevad on Valga sõjamuuseumis toimemas ja külastajaterohke – seda näitavad ettevõtmised, millest järgnevalt juttu tuleb.

Uuendasime oma koos- ja kaastööd ERMiga ja läkitame rea eksponaate ERMi näitusele "ÕIGE KEHA, VALE KEHA". See on Tartus rahvale vaatamiseks 2023 kevadest alates 1 aasta ja 2 kuud. Näituse idee autorid selgitavad, et näitus uurib ja näitab inimkehaga seotud arusaamu ja kujutlusi nüüdis- ja mineviku Eestis. Näitusel "ÕIGE KEHA, VALE KEHA" vaadeldakse keha kui kultuuri produkti: uuritakse kollektiivseid kehaga seotud arusaamu ja norme ja näidatakse, kuidas need on ajalooliselt kujunenud. Keskendutakse kuuele teemale, mida vaadeldakse paralleelselt nüüdisajal ja minevikuperioodidel. Need teemad on inimese elukaar, ilu ja sündsus, toit ja tervis, riiklik/rahvuslik keha (sh sõduri keha), kehaline kannatus ning karistamine, valu ja trauma, tehnoloogiline/fantaasiakeha. Meie muuseumi koostöö ERMi näituse osas puudutab just sõduri varustust: kateloid, välipudelid, sõdurisaapad, kiivrid, žetoonid jms. Näitus esitleb neid esemeid, mida Eesti mees on kandnud läbi 20. sajandi.

Eesti piirivalve 100. juubeli puhul on valmimas film sündmustest 1990. aastate algul Eesti majanduspiiril. Saime abiks olla Kodukaitse vormide, esemete ja nõustamisega. Noorema põlve filmitegijad ei pruugi ju teada näiteks sellist pisiasja, millise vormiga kanti püksi haruotsi saapa sees ja millisega saapa peal. Ka toonased kodukaitse töövahendid erinesid tänastest tunduvalt. Kui kumminuiasid ei jätkunud, siis murti met-sast sobiv malakas ja vesteti see kumminuia mõõtu. Autode peatamiseks ja dokumentide kontrolliks maanteel kasutati isetehtud "siili"- see oli lihtne "karvane" laud sissetaotud naeltega, mis pandi risti üle tee, naelad ülespoole. Aga toimis tõhusalt.

Koostöös Hummul AGROga valmis lasermängude harjutusala endises Reku laudahoones. See võimaldab pakkuda huvilistele adrenliinirohket madinat iga ilmaga. Sisekujundus on karm ja naturaalne – nagu päris linnalahingus. Reku harjutusala kasutuse vastu on üles näidanud huvi ka muuseumi koostööpartnerid jõustruktuuridest. Mängijad saavad kohapeale tellida sõdurisuppi ja lisaks teisi tegevusi, mida leiab meie kodulehelt www.isamaalinemuuseum.ee

Kuna kevad on just see aastaeg, mil eeskätt maamajapidamistes suurpuhastust tehakse, siis tuleme Valga valla rahvale meelde, et kõike leitud ei maksa esimese hooga prügimäele saata. Kui tekib mõte leitud sõjamuuseumile pakkuda, siis helistage julgelt meile tel 51 21044 Meelis Kivi. Hästi sobivad eksponaadiks nõukogude armee demblialbum, fotod ajateenistusest nii EW kui nõukogude armee, Vabadussõja ajast, II maailmasõja ajast, tööteenistusest, teemal Valga ja maakond sõja lõppedes jne. Kuna meil on mitmel korral abi saanud ka filmitegijad, siis võib pakkuda terveid ja puhtaid üleriideid Saksa okupatsiooniajast kuni 1950. aastateni (mantlid, kleidid, seelikud, pluusid, jala-nõud, peakatted).

Õpetajale pakume õuesõppe variante kooliaasta viimasteks päevadeks. Saab tellida loengut Paju lahinguväljal ja Sooru strateegilisel kõrgendikul II maailmasõja lahingutest siinkandis. Lisaks on valikus taktikalised rollimängud laserrelvadega, laskesimulaator, vibulaskmine, ronimissein, helikopteri lennusiimulatsioon, erineva raskusastmega tegevused maastikul ja sõdurisuppi. Sama sobib hästi ka firmadele nädalalõpu või motivatsiooniürituseks. Kel võhma rohkem, võib tegevused planeerida mitmele ööpäevale.

Küsimused /tellimused tel. +372 767 1127. Rõõmsa kohtumiseni sõjamuuseumis!

Esta Mets, varahoidja

10. juunil kell 20 **Jõekäär** Valga keskväljakul

TRAFFIC

CAATER

HUNT

LAURIS REINIKS

KARMEN RÕIVASSEPP

Piletid Piletilevist
Värvad avatakse kell 19

PILETI LEVI

Valga valed

Pedeli paisjärvel pakub silmailu purskkaev

Foto: Valga Vallavalitsus

Valga elanikke ja külastajaid rõõmustab Pedeli paisjärvele paigaldatud uhke purskkaev. Purskkaev asetseb neljandal paisjärvel, mis suplusranna naabruse tõttu kannab möödunud sügisest Rannajärve nime. Rajatis on vaadeldav Tartu maantee poolt linna sissesõidul ja Pedeli virgestusalal liikujatele.

Purskkaevu rajamise idee sai teostuseks vajaliku toetuse kaasava eelarve rahvahääletusel. Idee autor on Valga valla elanik Andres Illak.

Anname teada, et Valga jäätmejaam aadressil Võru tn 109c on seoses riiklike pühadega suletud ajavahemikul 23.-26. juuni 2022.

Veelõbud ja õnnetused käivad tihti käsikäes

Veeõnnetuste ja uppumiste ennetamisest peame viimastel aastatel rääkima kurval toonil, sest uppunute arv on liikunud tõusuteed. Eelmisel aastal jättis üle Eesti veekogudes elu kokku 60 inimest, üle-eelmisel aastal uppus 58 inimest. Kuigi uppumiste otsesed põhjused on erinevad, siis seob neist paljusid üks joon – suur osa hukkunutest olid traagilised tagajärjed toonud veeõnnetuse ajal alkoholihoobes.

Siit saab teha selge järelduse, et purjus peaga suplemine, paadisõit ja järskude kallaste või purretega veekogu ääres tegutsemine on eluohtlik kombinatsioon, mida tuleks iga hinnaga vältida. Napsisena hoidu veekogudest ise ning takista sõpru saatuslikku viga tegemast.

Soojemate ilmadega suveajal on populaarne erinevate sõiduvahenditega vee peal meelt lahutada. Veekogul paadiga, SUP lauaga, kanuuga või vesirattaga sõites peab meeles hoidma, et õnnetusel saab sinu elu päästjaks päästevest. Vastava suurusega ja korralikult kinnitatud vest peab ohutuse tagamiseks olema seljas nii täiskasvanutel kui lastel.

Ujuda on alati turvalisem selleks ettenähtud ja ettevalmistatud, soovitatavalt valveta rannades. Tundmatu põhjareleefi ja järsumate kallastega kohas on vette minek ning sealt välja tulek füüsiliselt raske. Libastumisohtu kõrval võib kujuneda olukord, et kaotatakse silmist vette minemise koht. Samuti võivad vee all varitseda esemed, näiteks ehitusjäätmek, puutoikad, pudelikillud või muu praht, mis sind vette hüppamisel või kukkumisel vigastavad. Kehvema füüsilise ettevalmistuse ja ujumisoskusega inimesed peaksid vältima ujumist tugeva lainetuse ja kiire vooluga oludes ning hoiduma kalda lähedusse.

Ujuma on alati ohutum minna koos pereliikme või sõpradega. Nii saate üksteisel silma peal hoida ja hätta sattumisel üksteist kohe aidata või abi kutsuda. Eriti oluline on see meeldetuletus lapsevanematele, sest lapsed ei oska ohte tajuda ning võivad kergesti kriitilisse olukorda sattuda ning abi vajada.

Mitmel pool on omavalitsuste toel ujumiskohtadesse paigaldatud veeohutusstendid. Nendel olevate päästevahendite ja õpetuste toel saab igaüks hätta sattunud inimese elu päästmiseks parima anda. Igal stendil on oma number, mille järgi häirekeskus alati abi võimalikult kiiresti õigesse kohta saata oskab.

Päästeamet soovib ohutut suve ja turvalisi veerõõme!

Elari Kliiman, Päästeameti Lõuna päästkeskuse ennetuspartner

Muinasjutupesa lasteaias Walko

Lasteaed Walko sai osaleda Eesti Rahvakultuuri Keskuse projektis, kus õpetajad ja lapsed said jutustada lugusid. Eha Mandel, kes meile selle ettepanku tegi, rääkis, kui oluline on väärtustada meie suulist pärandit, mis on sil-laks erinevate põlvkondade vahel, ning üheks suulise pä-randi vormiks on ka muinas-jutt.

Veebruaris valisid õpetajad lastele eakohased muinasjutud, märtsis tutvustasid nad neid lastele ja üheskoos val-mistuti muinasjuttude esit-luseks ning aprillis toimus filmimine. Videofilm muinas-juttudest valmib mais ja seda

näidatakse jutufestivali „Ööbikuööd” avamisel Viljandis.

Selles protsessis osalesid kõik meie lasteaia rühmad. Filmimise eesmär-giks oli näidata üht võimalust, kui-das eakohaste muinasjuttude valik ja kaasamine jutuvestmisse toetab lapse arengut. Nõuandeid muinasjuttude vestmiseks andis ka näitleja ja kooli-taja Elmar Trink.

Walko lasteaia rühma Mõmmid õpetaja Marianne Trompe:

„Lasteaia on minu muinasjutu-publikuks kõige pisemad kuulajad ehk siis lapsed vanuses poolteist kuni kolm aastat. Suur rõõm oli, et söime-rühma lapsed kaasati projekti. Valisi-me Helle Laasi muinasjutu „Ämbliku pesupäev“. Pisikestele kuulajatele on jutuvestmine väljakutse. Tähelepanu

on väga lühiajaline, vaja on näitlikus-tamist ja laste kaasamist. Väikestele loetavad jutud peavad lapsele olema arusaadavad ehk siis seal toimuvad tegevused lapsele tuttavad, mida ta on juba kogenud või näinud ise.

Tavaliselt tegeleme ühe muinas-jutuga terve nädala. Õpetaja loeb ette, vaatame raamatust pilte, tee-me lavastusmängu, joonistame jne. Muinasjutt on lasteaia igapäevaelu lahutamatu osa ja muutunud meie jaoks nii tavaliseks ning iseenesest-mõistetavaks. Projekti raames oli väga hea tõdeda, et muinasjuttude jutustamine on väga suur ja oluline töö.”

Sirje Malm, lasteaed Walko õppealajuhataja

Foto: Meie lasteaia kollektiiv/Valga Lasteaed Pääsuke

Kuidas see oli...

See juhtus 1972. aastal. Aadressil Kungla 36 kerkis uus ilus suur maja - see oli lasteaed, koolieeline lasteasutus. Uus lasteaed oli mõeldud 320 lapsele. Seal oli 12 rühma, millest 8 oli aiarühmad, sealhulgas 2 logo-peedilist rühma kõnepuudega lastele ja 4 söimerühma.

Kooliaasta alguseks avas lasteaed oma ukse koolieelike-tele. Koolieelses lasteasutuses

toimus laste füüsiline, muusikaline, vaimne, sotsiaalne, loominguline areng lapse esimesel 7 eluaastal, vastavalt laste vanusele ja individuaalse-tele omadustele. Lasteaia meeskonda kuulusid lasteaia juhataja, metodik, majandusjuhataja, kasvatajad ja tädid, muusika- ja liikumisjuhid ning muu tehniline personal. Nendest töö-tavad siamaani mõned, kes pole veel kaotanud armastust elukutse vastu.

Üheskoos töötati üksteist aidates,

Konkursil säras Leelo Tungla luulelooming

Valga Priimetsa Kool on juba tugevaks traditsiooniks muut-nud kevaditi korraldatava luu-letuste lugemise konkursi „Lase luulel lennata“, mis pühendatud luuletaja ja lastekirjanik Ernst Ennole. Tänavu toimus luule-päev 21. aprillil, osalemas olid Valga Põhikooli ja Valga Prii-metsa Kooli noored.

Konkursil esitamiseks on tavapärast valitud loomingut ühe eesti luuletaja sulest, sel aastal olid tähelepanu all Leelo Tungla luuletused. Leelo Tungal, luuleta-ja, prosaist ja tõlkija, on paljudele eelkõige tuntud kui suurepära-ne lastekirjanik. Tänavu juunis tähis-

tab Leelo Tungal oma 75. juubelit. Leelo Tungal on väga eripalgeline just luule-tajana ja tema looming on sügav, emot-siooniderohke, lapsemeelne. Valitud luuletused tõid hästi esile tema loomingu rikkuse.

Luulekonkurss sündmusena sisaldas palju enam kui luuletuste lugemist. Priimetsa kooli õpilased esinesid laulu-ja tantsukavaga ning video- ja muusika-katkendite vahendusel anti põgus, kuid terviklik ja huvitav ülevaade luuletaja eluloost ja loomingust.

Tervitussõnad lausus Priimetsa kooli direktor Yulia Kopõtnik, kes tänas õpe-tajaid noorte õpetamise ja inspireerimise eest ning ka osalevaid 5.-9. klasside õpila-si, soovides kõigile edu ja esinemisjulgust.

Fotol: Santa Veicmane

Ettekandmisele tulid nii eestikeelsed kui ka vene keelde tõlgitud luuletused vabal valikul. Noori etlejaid paremusjär-jestusse seada oli žüriil vägagi keeruline, sest häid esitusi oli rohkelt ning luuletuse lugemise juures saab hinnata niivõrd pal-ju erinevaid nüansse.

lahendades ühiselt tekkinuid problee-me. Laste vanemad võtsid aktiivselt osa laste tegemistest, pakkudes rüh-madele igakülget abi (näiteks õm-meldi nukunurkadele, valmistati kos-tüüme laste esinemiseks, võimalusel aitasid isad ehitusega mänguplatsil). Kõik need tegevused viisid lasteaia kollektiivi ühtehoidmiseni.

1998. aastal kahe lasteaia liitmisega (Anneke ja Allikas) algas uus etapp lasteaia elus.

Tänapäeval kannab see lasteaed nime Pääsuke. Lasteaia tehti kapi-taalremont, lastele ehitati eraldi lii-kumissaal, remonditi kõik rühmad, ehitati rühmades eraldatud ustega tualettruumid.

Sellel perioodil tahtsime töötada uut moodi ehk käia ajaga kaasa, kuigi samuti oli soov säilitada parimat, mis oli enne. Tahtsime, et lapsed säilitaksid oma emakeeleoskuse ja õpiksid juurde teise keelena riigikeelt, püüdsime luua uued lisavõimalused laste arenguks.

Ja juba 2005. aastal pakkus koha-lik omavalitsus võimalust liituda kee-lekümblusprogrammiga ning koos lasteaia juhatajaga kirjutati liitumis-projekt. Esimene keelekümblsruhm alustas tööd 2005. aasta augustis. 2008. aastast on lasteaia juba tekki-nud 2 osalist keelekümblsruhmu ja üks täielik keelekümblsruhm. Kee-lekümblsruhmades töötamiseks on õpetajad ja õpetaja abid läbinud vasta-

vad täiendkoolitused. Koostöö keele-kümbluskeskusega aitas välja töötada keelekümblusmetoodika õppekavasid ja õppematerjale.

Keelekümblus on muutunud Eestis märkimisväärseks nähtuseks ja meie lasteaed vajas uusi noori spetsialiste. Oleme saanud neid lasteaeda ja teavi-tasime oma tööplaanidest omavalitsust, lapsevanemaid ja hoolekogu liikmeid.

Viimase 6 aasta jooksul on las-teaed saanud keelekümb-luse kvali-teediauhinna personali valdkonnas (2016), 2017. aastal külastas meid Ees-ti president Kersti Kaljulaid ja tutvus lasteaia rühmadega, samuti haridus-minister Mailis Reps külastas meie lasteaeda. Meie ukse-d on alati avatud teistele hariduasutustele kogemuste vahetamise eesmärgil: Tartu lasteaedadele (Sirel, Annike, Kelluke), Silla-mäe lasteaiale Päikeke. Tahame tä-nada Valga linna lasteaedu (Buratino, Kaseke ja Walko) koostöö eest.

Lasteaia pedagoogid teavad, kuidas paremini mõjutada eelkooliealiste laste arengu- ja kasvatuskorraldust. Lasteaia moto: laps on tähtsam, lastevanemate kaasamine, koostöö huvigruppidega.

27. mail toimub laste 50. koolilend. Aitäh kogu lasteaia kollektiivile laste arendamise eest ja selle eest, et iga las-teaia töötaja panustas väikese osa uue põlvkonna kasvatamisse.

Juhtkond ja lasteaia pere

Välja anti auhinnad kolmele parimale ja lisaks kolm eriauhinda.

I koht - Santa Veicmane, luuletus „Romans“

II koht - Katri Trompe, luuletus „Mõni meist on hääletu“

III koht - Karina Iljin, luuletus „Oma laulu ei leia ma üles“

Eriauhind kõige hingestatuma esi-tuse eest – Irina Tasban, luuletus „Ах, проклятые вопросы ...“

Eriauhind kõige elurõõmsama esituse eest – Mihhail Völegžanin, luuletus „Kogumine“

Eriauhind parima võõrkeelse esi-tuse eest – Jelizaveta Botnar „Чужие игрушки“

Konkursil osalenud õpilasi juhenda-sid õpetajad: Ene Sõstar, Ulvi Karu, Reet Karbik, Külli Hütt, Pilvi Pindma, Anna Gutovskaja, Olga Rubtsova, Anžela Lon.

Luulepäeva korraldamisel oli abiks Priimetsa kooli meeskond ja toimumist toetas Valga Vallavalitsus.

Lugusid Valga minevikust maikuus 100 aastat tagasi mais

Pildi allikas: Valga. Telefonijaam ja raamatukauplus „Kultuur” (VaM F 39:46); Valga Muuseum

12.05.1922 peeti I Valga Noortepüha, millest umbes 2000 Valga koolinoort osa võttis. Halva ilma tõttu ei õnnestunud noortepüha kõige paremini. Ürituse tulu, üle 29 tuhande marga, otsustasid noored anda linna laste varjupaiga toetamiseks. "Säde" selts alustas oma majas asunud endise võõrastemaja "Tsentraal" remontimist. Hotelli asemel hakkasid seal hiljem asuma politsei, rahukohtu ja mitmed muud ametiruumid ning korterid.

Teiste seas alustas sama aasta septembris neis ruumides neljandal korral tegevust Valga muusikakool. Kahe kuulsa Valga mehe Hans Eineri ja Jaan Pommeri (hiljem Raudma, Valgas välja antud ajakirja „Helgid“ toimetaja, president Kersti Kaljulaidi vanavanaisa) vahel lahvas tül, kui viimane süüdistas H. Einerit Läti huvide eest seismises. H. Einer soovis, et Eesti ja Läti piiri ületamine oleks lihtsam. Kohus kestis mitu kuud. Linnavolikogu ei suutnud juba kolmandat kuud kokku leppida uue lin-

navalitsuse moodustamises, kuid samas otsustati luua neljaliikmeline Valga linna ilustamise komisjon, kes pidi otsustama, kuidas volikogu poolt linna ilustamiseks eraldatud 50 000 marka kõige otstarbekalt kasutada. Preili Marta Pärna juhitud Valga tütarlastegümnaasiumi ruumides korraldati kuu alguses saksa renessansi-aja kunstnike reproduktioonide näitus ja nädal hiljem sama kooli õpilaste (150 lauljaga!) koori kontsert, kus osalesid ka külalisesinejad. Tütarlastegümnaasiumi peod olid alati väga menud ja nendest saadud puhas sissetulek annetati tavaliselt heategevuseks. 02.05.1922 asutati Valga Põllumeeste selts.

130 aastat tagasi mais alustati Valga raudteejaama suuremaks ehitamist, sest rohkearvulised reisijad sinna enam ära ei mahtunud. Ehitustööd pidid valmima 7. juuniks, kui keiserlik kõrgus suurvürst Vladimir Aleksandrovitš sinna jõuab.

130 aastat tagasi (09.05.1892 ukj) sündis Kaitseliidu Valga malevkonna pealik 1930ndatel Mauris Vahtrik. Ta

võttis malevkonna juhtimise üle 1931. aastal, keerulisel ajal, kui malevkonna juhtimises oli kriis ja juhtis seda kuni Eesti okupeerimiseni Nõukogude Liidu poolt. Suri 29. aprillil 1941 pärast arreteerimist eluüritamise käigus.

120 aastat tagasi (01.05.1902 vkj) sündis Valga naiskutekooli esimene juhataja Angelina Simson (1902-1993).

120 aastat tagasi mais (11.05.1902 vkj) istutasid Valga koolilapsed linna puid. Osalesid peaaegu kõik koolid. Puid istutati Vladimiri (J. Kuperjanovi) uulitsale ja Nikolai (E. Enno) uulitsale, Vladimiri uulitsast kuni Isidori kirikuni. Puuistutajatel olid orkester ja lipud kaasas. Lõpuks toimus Luke platsil (praeguses Valkas) jalakeerutus.

110 aastat tagasi mais (20.05.1892 vkj) võttis Eesti Noorsoo Kasvatuse Seltsi Valga osakond vastu otsuse ehitada kivist koolimaja. See oli tollal väga julge otsus ja koolimaja (praegu asub selles majas hotell „Metsis“) aasta hiljem ka valmis.

Mõned huvitavamad juubilarid 2022. aastal:

280 aastat tagasi ehitati uus linna-kooli hoone (praeguse muusikakooli hoone eelkäija). Hoone oli puidust ja lammutati 1790ndatel, kui selle asemele rajati uus kivist linnakooli hoone, mis tänaseni kooli ülesannet täidab.

275 aastat tagasi (1742) ehitati teadaolevalt esimene Valga raekoda. See oli ühekorrueline ja puust hoone, mis asus praeguse muusikakooli ja Riia 2 vahelisel krundil.

120 aastat tagasi valmis Kesk 6 maja, mille ehitajaks oli kingseppmeister Max Kronberg. Hoone oli üks esimestest kolmekorruelitest kivimajadest Valgas. Hiljem omandas maja raamatukaupluse omanik, aktiivne seltsitegelane Jaan Adamson (tema järgi kutsuti hoonet Adamsoni majaks), kes rajas sinna juurde trükikojat, mis asus seal peaaegu kuni eelmise sajandi lõpuni. Hoones tegutsesid mitmed kauplused, telefonijaam ja asusid kontorid. Hoone põletati varemeiks 1944. aasta suvel, kuid ehitati uuesti üles.

115 aastat tagasi (05.05.1907 vkj) asutati Valga Eesti Matusekassa. Enne seda tegutses peamiselt sakslaste korraldamisel Valgas kolm matusekassat. Tollal populaarsete matusekassade eesmärgiks oli anda kassaliikme perekonnale ainelist toetust lahkunud liikme viimse teekonna korraldamiseks. Esimeseks matusekassa esimeheks oli H. Einer.

100 aastat tagasi alustas ilmumist pildi- ja pilkeleht "Helgid". Kokku ilmus teadaolevalt ajavahemikus 1922-1927 kaheksa numbrit.

25 aastat tagasi (23.05.1997) avati Valga raekojas ühena esimestest Eestis turismiinfo punkt.

Koostanud valgalinn.ee toimetaja Kalev Härk

KIRIKUTE ÖÖ
10.06.22

WWW.KIRIKUTEÖÖ.EE

Kirikute ööl, osalevad Valga kirikud ja kogudused

- Valga Jaani kirik, Kesk 22
- Valga Püha Vaimu Roomakatoliku kirik, Maleva 8
- Valga Apostliku Õigeusu Issidori Peakirik, Pargi 1a
- Valga Vladimiri Jumalaema Eesti Õigeusu kirik, Pargi 1a
- Valga Adventkogudus, Aia 11
- Valga Betaania kogudus, Kesk 6
- Valga Elu Sõna kogudus, Lai 24
- Valga Peeteli kogudus, Uus 8a
- Valga Nelipühi kirik, Kungla 34
- Valga Kristlik Lootuse Tee Kogudus, Vabaduse 19 II korrus
- Valka Lugaži kirik, Rigas iela 14
- Laatre Lauretsiuse kirik, Laatre

Kirikud ja pühakojad avatud alates 18.00. Täpsem info: kirikuteöö.ee

VALGAMAA KALMISTUPÜHAD 2022

19. juunil
11.00 Lüllemäel Karula kalmistul;
10.00 Karula kirikus piht ja armulaud
11.00 Taagepera kalmistul
14.00 Kaika kalmistul

23. juunil
11.00 Valga Tartu mnt kalmistul
13.00 Valga Priimetsa kalmistul

24. juunil
11.00 Hargla kalmistul
11.00 Helme kalmistul
11.00 Otepää kalmistul
11.00 Sangaste kalmistul
14.00 Vastse-Roosa kalmistul

25. juunil
11.00 Laatre I kalmistul
13.00 Laatre II kalmistul

26. juunil
11.00 Priipalu kalmistul
11.00 Ilmjärve kalmistul

3. juulil
11.30 Valga Toogipalu kalmistul.
Valga Jaani kirikus jumalateenistust ei ole.
11.00 Puka kalmistul

7. augustil
11.00 Otepää vana kalmistul
14.00 Laanemetsa kalmistul

Eesti vaimulik muusika Harglas

Laupäeval, 11. juunil 2022 võib kaunis ja majesteetlikus Hargla luterlikus kirikus kuulda eripalgelist valikut eesti heliloojate vaimulikust muusikast. Toimub iga-aastane EELK Valga praostkonna laulupäev. Kirikusse kogunevad koorid lähedalt ja kaugelt ning ennast sätib üles ka sümfooniaorkester.

Laulupäeva kava võib jagada kolme tüüpi.

Esiteks tuleb ettekandele kaks suurvormi: Johannes Tamverki (1906–1988) klassikalis-romantilise helikeelega kantaat „Ükspäinis“ (1928) ja osi tänase ühe tuntuma eesti helilooja Tõnu Kõrvitsa (s 1969) impressionismivaimust kantud kantaadist „Kreegi vihik“ (2007). Neid teoseid esitavad dirigentide Seidi Mutso ja Meelis Roosaare juhatusel Valga praostkonna projektloor, Eesti Maaülikooli kammerkoor Camerata Universitatis, Karijärve Keelpilliorkester ning solistid Eveli Roosaar (sopran) ja Ott Indermite (bariton).

Teiseks esitavad a cappella koorimuusikat eesti vaimuliku muusika minevikust ja tänapäevast laulupäeva ühendsega-, nais- ja meeskoor. Ettekandele tuleb kaks Enn Võrgu (1905–1962) laulu, millega meenutatakse Võrgu 60. surma-aastapäeva ja tema kuulsaima teose, laulu „Eesti lipp“ (1922) loomise 100. aastapäeva. Ühendkooride esituses kuuleb ka Piret Rips-Laulu (s 1965), Tuuliki Jürjo (s 1966) ja Katrin Burmani (s 1981) muusikat.

Kava kolmanda tüübi moodustab muusika üksikuult kooridelt ja ansambli-telt nii EELK Valga praostkonna territooriumilt (Elva, Nõo, Otepää, Puhja, Rõngu) kui ka kaugemalt – Tartust, Viljandist ja Võrumaalt.

Kogu kava raamib kontsertjumalateenistus, mis algab kell 14.00. Laulupäevale kohaselt alustatakse kell 13.30 kõigi osalejate rongkäiguga, mis suundub pidulikult Hargla kirikusse.

Laulupäev on tasuta ja kõik huvilised südamest oodatud!

Mart Jaanson, EELK Valga praostkonna praost, muusikateadlane ja helilooja

EELK Valga praostkonna
LAULUPÄEV
Hargla kirikus
LAUPÄEVAL 11.06.22
Rongkäik 13.30 * Kontsert 14.00
Osalevad: Elva koguduse naiskoor, Nõo kirikukoor, Puhja Dionysius, Otepää koguduse ansambel, Viljandi Jaani koguduse naisansambel Iiris, Võru valla ja Vastselliina kiriku ühendkoor, Eesti Maaülikooli kammerkoor Camerata Universitatis, Valga praostkonna projektloor, Karijärve Keelpilliorkester, Pühajärve-Rõngu Puhkpilliorkester.
Kaasa teenivad praostkonna vaimulikud.
Koik on teretulnud!

EELK KULTUURKAPITAL

Valga valla

EESTI RAHVAKULTUURI KESKUS

Noppeid Kaagjärve raamatukogu ajaloost

- Kaagjärve Rahvaraamatukogu Selts asutati 12. novembril 1913. aastal. Asutajateks olid tolleaegsed ärksamad põllupidajad eesotsas Joh. Tuvikene, Joh. Sööt, J. Rebane jt.
- Avaliku raamatukogu avamiseks anti luba 1914. aastal (Postimees 20. jaanuar 1914 nr 15 lk 3).
- 9. märtsil 1914 pidas selts oma esimese koosoleku. Kahe kuu tegutsemise tulemused: liikmeid 68, sissetulek 124 rubla, väljaminek 60 rubla. Otsustati muretseda vajalikku inventari (Postimees 11. märts 1914 nr 57 lk 2).
- Tegutsemiseks üüriti ruum endise Kaagjärve mõisa Järve kõrtsi majas. Algaastail tuli seltsil võidelda suurte raskustega. Alles siis, kui saadi annetuste toel muretseda näitelava jaoks vajalikud asjad ja korraldada pidusid, hakkas seltsi majanduslik olukord paranema. Ruumides tehti remonti.
- 1921.a. jaanipäeval peeti esimene pidu oma remonditud ruumides. Ette kanti kaks segakoori laulu, kaks näitemängu ja naljaettekandeid. Peo sissetulek oli 1200 marka.
- 1925. aastal toetas riik raamatukogusid. Kaagjärve rahvaraamatukogu sai 2500 marka toetust. Peale selle saadi veel 7 nimetust raamatuid, igat 7 eksemplari. Raamatukogusid toetas Eesti riik ka edaspidi.
- 1927. aasta koosolekul otsustati kõrtsihoone ümber ehitada. Selleks otsustati võtta laenu kultuurkapitalist. Projekti järgi läheb ümberehitus maksma 404 040 marka. Ehituse käigus viiakse näitelava hoone teise otsa endise kõrtsi reheelusesse. Peale selle saavad oma korralikud toad näitlejad, jalutus-, riidehoiu-, einelaua ja raamatukogu ruumid. Majahoidja saab elukorter. Saalis on ette nähtud 182 istekohta, peale selle seisukohad.
- 1929. aasta koosolekul otsustati astuda haridusliidu liikmeks ja muuta põhikirja.
- 1932. aasta koosolekul nõuti, et juhatus astuks samme seltsi maa ja majade ära ostmiseks.
- Aastatel 1940 – 1944 raamatukogu ilmselt ei töötanud ja raamatud olid laiali kantud. Raamatud korjas kokku 1944. aastal E. Toppel, kui asus rammatukoguhoidja ametisse. Peale sõda töötas raamatukogu kahes väikses toas Järve kõrtsi hoones.
- Viiekümnendatel aastatel oli Kaagjärve raamatukogu ENSV parim ning hoidis kolm aastat järjest enda käes ENSV kultuuriministeeriumi rändlippu.
- 1985. aastal asus tööle Mare Lillemets ja raamatukogu kolis Alamõisasse ühte 3-toalisse ahjuküttega korterisse.
- 1994. aastal koliti ümber 4-toalisse keskküttega korterisse.

Raamatukogude aastal räägime meie raamatukogudest: Kaagjärve raamatukogu

Foto: Kaagjärve kõrts ja ait (hilisem rahvamaja) u. 1900. Kõrtsihoones sai Kaagjärve raamatukogu alguse ja tegutses samas hoones aastani 1985/ Valga Muuseumi kogust/ VaM F 2338

Tänavune aasta on kuulutatud raamatukogude aastaks. Valga vallas on käesoleva aasta seisuga kümme raamatukogu – keskraamatukogu ja üheksa haruraamatukogu. Just raamatukogude aastal on kohane vaadata tagasi, aga ka ettepoole – kust me tuleme, kus oleme praegu ja kuhu oleme teel. Tutvustame meie tublisid raamatukogusid ükshaaval, seekord teeme tutvust Kaagjärve raamatukoguga. (Kirja pani Kaagjärve raamatukogu juhataja Eva Kalu).

Kaagjärve raamatukogu pakub mitmekesisist tegevust

Kaagjärve raamatukogu sai alguse Kaagjärve Rahvaraamatukogu Seltsist, mille asutasid 12. novembril 1913. aastal ärksamad põllupidajad. Seltsi eestvedajateks olid Johannes Tuvikene, Johannes Sööt ja J. Rebane. Selts sai raamatukogu pidamiseks tegevusloa 1914. aastal, milles oli kokku 68 asutajaliiget. Kogus oli 1920. aastaks kokku 244 raamatut, 78 lugejat ja tehtud 1673 laenutust. Raha raamatute ostmiseks saadi liikmemaksudest, pidu-

de sissetulekutest ja korjandustest. Seltsi esialgne põhiülesanne oli raamatute soetamine ja laenutamine.

1939. aastaks oli raamatukogu jõudnud heale järjele, sisaldades tol ajal ilmunud klassika paremikku. Pärast teist maailmasõda taasavati Kaagjärve raamatukogu 7. detsembril 1944. aastal. Raamatukogu tegutses tol ajal rahvamaja agitpunkti punases nurgas, kus sai kokku kasutada 60 m² ulatuses ruume. Rahvamaja ruumidesse jäi raamatukogu 1985. aastani. Sõjajärgsel ajal hävitati kahjuks valdav osa Kaagjärve Raamatukogu Seltsi raamatutest, kuna need olid tol ajal poliitiliselt sobimatud.

Nõukogude ajal praktiseeriti palju raamatukoguvälist teenindust, kus organiseeriti rohkemate lugejate värbamiseks kirjanduse kojukannet. Keskmiselt oli Kaagjärve raamatukogul kolm rändraamatukogu ja vähemalt üks laenutuspunkt. Kaagjärve algkooli juures teenindati lugejaid 1987. aastani.

Lugejate ja külastuste arv suurenes oluliselt 1985. aastal pärast külakeskuse 3-toalisesse ahikütttega

korterisse (47 m²) kolimist. Sealtmaalt koliti veel kolm korda:

1994. aastal 4-toalisse mugavustega korterisse (78 m²) majas, kus peale raamatukogu asusid veel sdepunkt, arstipunkt ja kommunaalteenuste kontor.

2004. aastal saadi raamatukogule sama suur pind nagu varasemaltki (78 m²), kuid see asus külakeskusest kaugemal.

2017. aastal liikus raamatukogu samasse korterelamusse (Keskuse 11), kus tegutseti ka aastal 1994. Kasutusel on kaks korterit - üks raamatukogu, teine külakeskuse jaoks.

2005. aastal sai raamatukogu endale esimese arvuti, millega seoses avati avalik internetipunkt (AIP), mille külastatavus oli väga suur, sest tegemist oli küla ühe esimese arvutiga. Headest arengutest on märkimisväärne, et 2021. aastal sai raamatukogu kööginurga, kus on võimalik erinevaid õpitube ja üritusi läbi viia.

Hea on tõdeda, et raamatukoguga ühes majas asub ka lasteaed, kellele teeme tihedalt koostööd. Koos väikeste sõpradega meisterdame, joonistame, loeme ja teeme palju

erinevaid tegevusi. Nii anname juba maast madalast edasi teadmist, et raamatukogu pole üksnes koht, kust laenutada raamatuid, vaid siin on võimalus väga paljudeks erinevateks tegevusteks. Reedeti tegutseb raamatukogus ka lastele mõeldud kunstiring, mis on väikeste kunstnike seas väga armastatud.

Kaagjärve raamatukogu külastajad on väga toredad ja toetavad. Olen proovinud tuua raamatukokku palju uusi sündmusi ja traditsioone eesmärgiga kutsuda rohkem inimesi raamatukogusse. Ootan ka kogukonna initsiatiivi. Hea on tunda, et külaelanikud teavad, et neil on olemas koht, kuhu neid alati oodatakse ning kust saavad nad abi ja tuge. Raamatukokku on loodud ka kaugtöökoht – rahulik paik, kuhu igaüks saab tööd tegema tulla. Kaugtöökoha puhul on suurepärane ka see, et koolitöö tegemisel saab vajalikku materjali alati raamatukogust otsida. Soovin kõigile ilusat raamatukogude aastat ja ootan Teid ikka raamatukogus!

Allikas: Karula Muinsuskaitse Selts

Avasta Eesti raamatukogusid!

Raamatukogude aasta puhul on käimas suur mõistatamismäng „Avasta Eesti raamatukogusid!“, mille raames kutsutakse üles enda jaoks uusi raamatukogusid avastama. Eripalgeliste raamatukogude avastamiseks on mõistatused loonud tuntud Eesti kirjanikud.

Eestis on üle 870 raamatukogu, kuid enamik meist satuvad ainult mõnda üksikusse. Suure mõistatamismänguga kutsumegi inimesi üles leidma enda jaoks uusi või erilisi raamatukogusid, kuhu tavapäraselt ei satuta.

Mõistatamismäng „Avasta Eesti raamatukogusid!“ koosneb vähemalt viiest mõistatusest, mida erinevates raamatukogudes

lahendada tuleb. Raamatukogusid külastades tasub raamatukogutöötajalt endale julgelt templipass ja mõistatus küsida. Kui viis mõistatust on lahendatud ja ka viie raamatukogu templid passis, siis saabki auhinnaaloosis osaleda. Templipassi täitumine ei tähenda üldsegi seda, et mäng läbi on. Mida rohkem templeid koguda ja täidetud templipasse loosirattasse sisestada, seda suurem on võimalus auhindu võita.

Suur mõistatamismäng kestab 1. oktoobrini. Auhinnad loositakse välja 20. oktoobril raamatukogude päevade raames.

Mõnusat avastamist!

Kust ma tegelikult tean, mis toimub minu koduvallas?

Valga Keskraamatukogu osaleb raamatukogude aasta raames pilootprogrammis „Kohalike dialoog kohalikus raamatukogus“, mille eesmärgiks on teadvustada raamatukogu kogukonnakeskuse rolli.

Dialoog ehk arutelu on loomulik viis üheskoos mõelda.... Heas dialoogis on ruumi erinevuste avatud uurimisele, empaatilisele kuulamisele, oletuste kriitilisele uurimisele ja teadvustamisele ning enese väljendamisele.

Kutsun huvilisi kaasa mõtlema ja rääkima teemal „Kust ma tegelikult tean, mis toimub minu koduvallas?“ kl 17.15 Valga Keskraamatukogus.

Lisainfo: Triinu@valgark.ee või 5190 6606. Pilootprogramm toimub Eesti Koostöö Kogu, Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu, raamatukogude aasta ja Riigikantslei koostöös.

Triinu Rätsepp,
Valga Keskraamatukogu direktor

Valgas töötab tugigrupp dementsusega inimeste lähedastele

Tugigrupp on mõeldud Teile, kes Te hoolitsete dementsusega või mäluhäiretega lähedase eest. Tugigrupi eesmärgiks on dementsusega inimeste ja nende lähedaste ühendamine, toetamine ja esindamine, tagamaks neile parim elukvaliteet ja toimetulek!

Tugigrupp tuleb kokku käesoleva aasta järgmistel kuupäevadel 16.06, 16.08, 18.10, 15.12 algusega kell 17.00 Valga Sotsiaaltöö teenistuse aadressil Kungla 12, I korrus (sisenemine peauksel).

Palume oma tulekust teada anda numbril 5349 6644 (Ingrid Püvi), e-post Ingrid.Pyvi@valga.ee või 5648 8408 (Kristi Tsarjov), e-post Kristi.Tsarjov@valga.ee.

Võimalus on osaleda ka Zoomi keskkonnas. Lingi saamiseks kirjuta samuti Ingrid Püvile või Kristi Tsarjovile.

Tugigrupis osalemine on tasuta!

Valga Muusikakool saab saja-aastaseks

Valga Muusikakool tähistab 2022. aastal oma 100. sünnipäeva. Kool asutati 1922. aastal. Õppetööd alustati Säte seltsi (nüüd Valga Muuseumi) majas seitsme õpetaja ja 85 õpilasega kolmel erialal: klaver, viiul ja laul. Praeguses koolimajas, 227 aasta vanuses hoones (Kesk 22), tegutseb muusikakool alates 1966. aastast.

Muusikakooli loomise eesmärk oli äratada kohalikes elanikes huvi muusika vastu ning valmistada andekamaid ette sisseastumiseks kõrgematesse muusikakoolidesse.

Muusikaõppes oma linnas pidi saada täiendust Säte teatri orkester, linna laulukoorid ja üldhariduskoolide isetegevus.

Valga Muusikakooli aastatepikkused tegemised on jätnud jälje nii Valgamaa kui kogu Eesti kultuurilukku. Siin on oma esmase muusikahariduse saanud mitmed tuntud heliloojad, interpreedid ja muusikapedagoogid. Kooli õpilaste hulka on kuulunud viiuldaja Alfred Pisuke, laulja Els Vaarman, kontsertmeister Tekla Koha, muusikaõpetajad Linda Saul ja Helju Tauk, ERSO kauaaegne dirigent Peeter Lilje, helilooja Piret Rips Laul, džässmuusikud Raul Sööt, Karmen Rõivassepp ja Kirke Karja, pärimusmuusik Margus Põldsepp.

Tänase Valga Muusikakooli ülesanne on võimaldada kogukonna igale muusikahuvilisele soovi- ja võimetekohane üldharidusega lõimitud muusikaharidus ning osaleda piirkonna kultuurielus (sõnastatud missioonina).

Seega on muusikakooli eesmärk (missioon, püstitatud ülesanne) 100 aasta taguse ajaga võrreldes ikka üldjoontes sama, muutunud on vaid rõhuasetused: tähelepanu huvi tekitamiselt huvi hoidmisele (võimaluste paljusel!) ning teraviklikule haridusele - lõimitud teadmiste ja oskustele. Lisaks järjest rohkem koosmängu.

Valga Muusikakooli õpilaste arv on viimasel kümnendi jooksul olnud stabiilne, püsisid 230 piires, aga näidates kahel viimasel aastal langustendentsi – loode-tavasti ajutiselt. Praegu õpib koolis erinevatel õppesuundadel, -tasemetel ja -astmetel 211 õpilast. Erinevaid instrumente, millel mängitakse, on üle kahekümne. Jätkuvalt on kõige rohkem õpilasi klaveri erialal ning endiselt püsib suur huvi kitarri- ja ka löökpillilõpingute vastu. Rõõm on tõdeda, et on kasvanud sisseastujate arv orkestripillide, eriti erinevate puhkpillide erialale, viiuli erialale mõnevõrra vähem.

Foto: Valgas Kesk 22 asuv hoone on koolile koduks olnud viimased 56 aastat/Valga Muusikakool

Laulmist soovitakse õppida nii põhieri-alana kui ka pillilõpingute kõrvalt.

Kooli personal on 41-liikmeline, kusjuures 35 õpetajast 13 on oma kooli vilistlased. Staažikamad meie pedagoogilise personali hulgas on Lenel Rand, Ants Loos, Vaike Pikk, Malle Järv ning Helle ja Vladimir Minski.

Pedagoogilise personali liikmed on valdavalt kogunud spetsialistid. Paljud õpetajad jagavad oma tööelu mitme kooli vahel, aga sellegipoolest leitakse tahet ja võimalusi kolleegidega koostööks nii õppekavaarenduses, ühiste muusikaprojektide (õpilaste kammeransamblid) juhendamisel kui koolivälises koostegemises (kohvikute päev).

Koosmängu võimalustega on meil juba päris hästi:

Koolil on oma keelpilliorkester, mida juhatab õpetaja José Page, ja puhkpilliorkester, mida juhatab õpetaja Valdis Drulle.

Pärimusmuusikaansamblit “Kire-kind” juhendavad õpetajad Koidu Ahk ja Meelika Hainsoo.

Jätkuvalt peame oluliseks klaverian-

samblimängu. Käesoleval aastal toimus 20. klaveriansamblite festival.

Järjest rohkem tekib erinevatest pillidest koosnevaid kammeransambleid ning projektipõhiseid koosseise õpilastele ja õpetajatele.

Valga Muusikakool veab eest Liivimaa Noorteorkestrit. Selle kaheksandat aastat tegutseva orkestri suunaks on sümfoonia muusika, orkestrantideks Valga, Antsla, Tõrva ja Karksi-Nuia muusikakoolide õpilased, vilistlased ja õpetajad ning dirigendid José Page ja Tõrva muusikakooli õpetaja Anton Kogan.

Paari kuu eest alustas tööd õpilaste bänd õpetaja Johannes Eriste ning kooli vilistlase ja endise (loodame, et ka tulevase) õpetaja Hugo Kähri juhendamisel.

Suur rõõm on uuest kontsertklaverist “Petrof” – nii õpilastel ja õpetajatel kui ka interpreetidel, kes hea meelega esinema tulevad, ja publikul. Soovijail on veel võimalus osaleda “klahvikampaanias” (info kooli kodulehel).

Meie vana ja väärikas, ilus ja iseloomuga koolimaja on remondi ootel. Valmis on projektid katuse, kolmanda korruse ja fassaadi rekonstrueerimi-

seks. Kui nüüd ehitamiseks vahendeid leiaks! Käesoleva õppeaasta jooksul ehitati välja tuletõkkesoon ja sellega seoses sai kolmanda korruse trepikoda uudse väljanägemise. Tähelepanu alla on võetud ka abihoone.

Oleme hakanud ka oma toredat kooliõue avastama. Talvel alustasime ja lõpetasime siin jõulumarssi ja varsti on plaanis õpilastega sünnipäevapik-

Juubelipäeva ajakava:

- **Kell 11.00** avatakse kooli uksed.
- **Kell 13.00** sünnipäevakontsert Valga Jaani kirikus, kus tähistatakse Valga linna 438. ja Valga Muusikakooli 100. sünnipäeva.
- **Kell 14.30** Valga Muusikakooli pingi avamine kooli juures.
- **Kell 14.30 -17** kohtumiste kohvik ning pillilaat muusikakoolis.
- **18.00** kontsert-aktus ja koosviibimine Valga Kultuuri- ja Huvialakeskuses.

nik maha pidada.

Hea on toimetada koostöövalmis partneritega, on nendeks siis valla teised kultuuri- ja haridusasutused või vabariigi muusikakoolid. Soovime kogukonnale omakorda pakkuda nii sobivaid muusika õppimise võimalusi kui ka kuulamisrõõmu kultuurisündmustel.

Juubelipidustused algasid 2021. aasta sügisel. Kõik erialad kinkisid kooli juubeliks kontserdi, õpitoa või koguni festivali. Pidustused jätkuvad 8. juunil kooli õues sünnipäevapiknikuga õpilastele ja kulmineeruvad laupäeval, 11. juunil 2022.

Selle õppeaasta juubelisündmuste sarja lõpetab kontsert-jumalateenistus Valga Jaani kirikus pühapäeval, 12. juunil kell 16. Esineb Liivimaa Noorteorkester.

Jälgige meie infot juubeliürituste kohta Valga Muusikakooli kodulehel ja Facebooki kontol.

Tiia Parmo, Valga Muusikakooli direktor

Iga klikk loeb, ka sinu andmeid!

Valmisid andmekaitse õppevideod

Inimõiguste keskus on valminud õppevideod, mille eesmärk on meelde tuletada, et tänapäeva infoühiskonnas on andmed otsustava tähtsusega, mistõttu on ka nende kaitsmine aina olulisem. Kolm õpetlikku videot selgitavadki andmekaitse valdkonna olemust ja annavad nõu, kuidas käituda privaatsuse rikkumise korral. Lisaks leiab klippidest soovitusi ja nippe, kuidas andmekaitset ja privaatsusesse sekkumisi ennetada.

Inimõiguste keskuse juristi Mari-Liis Vähi sõnul ajendas videokampaaniat looma asjaolu, et Eesti ühiskonnas jääb puudu privaatsuse ja andmekaitsega seotud teadmistest ja harjumustest. „Me peame rohkem selgitama, mida meie andme-

tega tehakse ja millised ohud kaasnevad nende avaldamisega. Lisaks vajab ümberlõikamist müüt, et tavainimesel ei ole internetis infot jagades midagi karta ja varjata,“ tõdes Vähi.

Inimõigused, sh õigus privaatsusele, kehtivad ka internetis ning nende kaitse vajab ühiskonna tähelepanu. Valminud klippid aitavadki teemat avada ja inimeste teadlikkust tõsta.

Sõltumatu vabariiklus Eestis Inimõiguste Keskus tegutseb selle nimel, et luua üheskoos iga inimese inimõigusi austav Eesti. Keskus on alates eelmise aasta juunist tegutsenud andmekaitse ja digiõiguste valdkonnas ning peale inimeste teadlikkuse suurendamise nõustatakse andmekaitse teemal igal teisipäeval kõiki soovijaid.

Õppevideod loodi Eesti Inimõiguste Keskuse, Telia, Andmekaitse Inspeksiooni, Lastekaitse Liidu, Luminat ja NJORD Advokaadibüroo koostöös ja need on tootnud meediaagentuur Vaas. Videod on eesti keeles koos eesti-, vene- ja ingliskeelsete subtiitritega ning neid on võimalik vaadata inimõiguste keskuse YouTube'i leheküljel.

Vaata siit:

Eesti Meestelaulu Selts ja Eesti Naislaulu Selts kutsuvad

Kodu/Lootus
ÜHISLAULUPÄEV 2022

11. juunil 2022 Võru-Kubija Laululaval, kontserdi algus kell 19

Osalevad mees- ja nais-, neidude- ja poistekoorid. Laval ligi 4000 lauljat!

Laulupäeva lõpetab Curly Strings.

Piletimüük: fienta.com

Valga Vallavolikogu olulised otsused märtsis-aprillis

30.03.2022 Valga Vallavolikogu istungil:

otsustati mittetulundusühingus Eesti Jäätmehoolduskeskus liikmena osalemine ja anda korraldatud jäätmeveo riigihanke korraldamiseks volitus;

otsustati lõpetada hallatava asutuse Valga Kaugõppegümnaasiumi tegevus. Kaugõppeteenust hakkab pakkuma uuest õppeaastast Valgamaa Kutseõppekeskus;

võeti vastu määrus „Reklaami paigaldamise kord ja reklaamimaks“;

otsustati garanteerida projekti „Tartu tänava jalgratta- ja jalatee rajamine Valga linnas“ omafinantseering kuni 140 000 eurot;

otsustati lõpetada hallatava asutuse Valga Lasteaed Pääsuke tegevus. Pääsukeste lasteaiarühmad viiakse teiste linnalasteaegade koosseisu.

27.04.2022 Valga Vallavolikogu istungil:

võeti vastu ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga liitumise ning ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kasutamise eeskiri;

otsustati Valga linna Vahtra tn 11 korteriomandite eriomandite ja korteriühistu lõpetamine ning likvideerija määramine;

kehtestati Raavitsa küla Tiigi krundi detailplaneering;

kehtestati huvitegevuse toetusfondi kasutamise kord;

kehtestati kultuuritegevuse ja kogukonna arengu toetamise tingimused ja toetuste eraldamise kord;

anti vallavalitsusele luba vallavara (Kesk tn 7, Sooru) võõrandamiseks eelläbirääkimistega pakkumise teel;

anti vallavalitsusele luba vallavara (Pargi tee 2a, Koikküla) võõrandamiseks eelläbirääkimistega pakkumise teel;

tuvastati ehitise peremehetus (Vabriku 2a, Tsiguliina);

otsustati lõpetada Valga valla 2022. aasta lisaelarve I lugemine ja suunata see teisele lugemisele.

Rohkem infot Valga valla kodulehel.

Detailplaneeringu kehtestamise teade

Valga Vallavalitsus teatab, et Valga Vallavolikogu 27.04.2022 otsusega nr 29 kehtestati Raavitsa küla Tiigi krundi detailplaneering. Detailplaneeringu koostamise eesmärk oli määrata Tiigi krundile hoonestusala ja ehitusõigus elamu ning kõrvalhoonete püstitamiseks, samuti määrata võimalik juurdepääsutee asukoht Riissali järve kaldale väljapääsuga avalikult kasutatavale teele.

Planeeringuala suurus on ligikaudu 2,27 ha. Planeeringuala asub Raavitsa küla suvilate piirkonnas. Krundi naabruses on väikeelamud ja suvilad. Põhja küljelt piirneb krunt metsaga (riigiomand) ja lõuna küljelt kohaliku teega (Valga-Suurekõrtsi-Kesk-Valga tee).

Detailplaneeringuga planeeritakse Tiigi krundile hoonestusala ja määratakse juurdepääsutee asukoht. Tiigi krundi hoonestusala piires on lubatud püstitada hooneid järgmise ehitusõiguse järgi:

- Krundi kasutamise sihtotstarve – üksikelumumaa (EP) 50% ja tehiseveekogu (VT) 50 %.
- Hoonete suurim lubatud arv – 7.
- Hoonete suurim lubatud ehitisealune pind 800 m².
- Hoonete maksimaalne kõrgus – 9 m, kuni kaks korrust.

Planeeringuga lubatakse krundile äriplaneerimine kõrvalfunktsioon 20% ulatuses. Kõrvalfunktsiooni kasutus ei tohi tuua kaasa olulisi mõjusid elukeskkonnale ning parkimine tuleb tagada oma krundil. Kõrvalfunktsiooni täpne osakaal määratakse ärilisel eesmärgil kasutusele võetava hoone ehitusseadustiku kohase loamenetluse käigus.

Tiigi krundile määratakse juurdepääs uue mahasõiduna Valga-Suurekõrtsi-Kesk-Valga teelt, mille laius peab olema vähemalt 3,5 m. Mootorsõidukite parkimine on lahendatud krundil. Planeeringuga on lahendatud ka tehnovõrkudega ühendamine ja võrkude põhimõttelised asukohad ning tingimused veevarustuse ja reoveekäitluse lokaalseks lahendamiseks.

Detailplaneeringuga tehakse ettepanek Karula valla üldplaneeringu muutmiseks Priimetsa 1. ja 2. veehoidla (Riissali järved) kalda ehituskeeluvööndi vähendamise osas 25 meetrilt 10 meetrile. Ehituskeeluvööndi vähendamine on vajalik, et oleks võimalik realiseerida planeerimisettepanek juurdepääsutee rajamiseks. Detailplaneeringu koostamise käigus on analüüsitud veekogu kalda kaitse eesmärgi ja planeeritud tegevuste mõju. Analüüsi tulemusena jõuti järeldusele, et ehituskeeluvööndi vähendamine on võimalik, kuna kavandatud tegevused ei muuda oluliselt olemasolevat olukorda kaldal ega suurenda inimtegevuse kahjulikkust mõju.

Detailplaneeringu elluviimisega ei ole eeldada märkimisväärsed kaasnedavad mõjud majanduslikke, sotsiaalseid ja kultuurilisi mõjusid.

Lenna Hingla, planeeringute juhtivspetsialist

Selgunud on eluasemetoetuste saajad

Valga vallas on selgunud toetuse saajad Kagu-Eesti spetsialistide eluasemete toetusmeetme 2022. aasta voorus. Tähtajaks esitasid taotlused 11 spetsialisti, neist 10 eluruumi rekonstrueerimiseks ning üks eluaseme ostmiseks. Abikõlblike taotlejate eluruumidega tutvus komisjon aprilli alguses.

Valga Vallavalitsuse poolt moodustatud hindamiskomisjoni suunati seitse taotlust. Komisjon koosseisus Kaupo Kutsar, Iivika Vooe, Marek Mek, Janek Rennu ja Mare Raid hindas määrusele vastavaid taotlusi ja tegi ettepanekud taotluste rahastamiseks. Vallavalitsuse 26. aprilli istungil otsustati meetmesse „Kagu-Eesti spetsialistide eluasemete toetusmeetme rakendamine Valga vallas 2022“ rahuldada esitatud abikõlblikud taotlused hindamiskomisjoni ettepa-

neku põhjal alljärgnevalt:

- eluruumi korrastamiseks esitatud projekti elluviimiseks: eraldada toetust 4 331,72 eurot, lisandub omafinantseering 2 133,53 eurot;
- eluruumi soetuseks: eraldada toetust 4 623,00 eurot, lisandub omafinantseering 2 277,00 eurot;
- viie isiku taotlus eluruumi korrastamiseks esitatud projekti elluviimiseks rahuldada tingimusega, et hiljemalt 90 päeva jooksul alates otsuse kättesaamisest esitatakse planeeritud tööde ehitusprojekt. Tingimuste täitmisel sõlmida leping taotlejatega esitatud projektide elluviimiseks, kokku eraldada toetust 48 570,20 eurot, omafinantseeringu kogusumma 47 407,80 eurot.

Avanes täiendav sotsiaalvaldkonna tegevustoetuste taotlusvoor

Valga Vallavalitsus avas täiendava taotlusvooruga sotsiaalvaldkonna mittetulundusühingute tegevustoetuste taotluste vastuvõtmiseks. Taotlust saab esitada kuni 5. juunini 2022 Valga Vallavalitsuse iseteeninduskeskkonnas või e-posti teel valga@valga.ee. Tegemist on täiendava taotlusvooruga, mille raames on valla võimalik toetada mittetulundusühinguid veel kuni 3800 euroga.

Toetuse taotlemiseks ootame avaldusi ühingutelt, kes pole 2022. aasta eelarvest toetust saanud ning kelle tegevuse eesmärgiks on:

- alates 24. veebruarist 2022 Valga valda saabunud Ukraina sõjapõgenikele korraldada temaatilisi üritusi, teabepäevi.

- korraldada Valga valla materiaalselt vähekindlustatud pere lastele suvisel koolivaheajal päevalaagrit.

Tegevustoetuse taotleja peab registrijärgselt asuma Valga vallas, osutama teenuseid valla elanikele või esindama valla sotsiaalselt haavatavate sihtgruppide huve. Ühing peab olema tähtaegselt esitanud majandusaasta aruande, tal ei tohi olla riiklike maksude ja intressivõlga ning kustutamishoiatust äriregistris.

Tegevustoetust on õigus taotleda teenuste, ürituste, kampaaniate jm sotsiaalhoolekandele tegevustena käsitletavate tegevuste rahastamiseks selles osas, mida ei kaeta riigi, kohaliku omavalit-

2022. aasta taotlusvooruga rahaline maht Valga vallas oli kokku 66 574 eurot. Esitatud taotluste ja vallavalitsuse 26. aprilli otsuse alusel on toetusfondist väljamakstav summa kokku 57 524,92 eurot, millest Valga vald panustab 50% ja riigipoolne toetus on 50%. Projektid peavad olema ellu viidud hiljemalt 30. novembriks 2022.

Valga valla taotlusvooruga tingimused ja läbiviimise kord on kinnitatud Valga Vallavolikogu 29. jaanuari 2021 määrusega nr 122 „Kagu-Eesti spetsialistide eluasemete toetusmeetme rakendamine Valga vallas“. 2022. aasta taotlusvoor oli avatud 14. veebruarist kuni 14. märtsini.

suse või huvitatud osapoolte vahenditest. Taotlus peab andma selge ülevaate mittetulundusühingu tegevusest, täpse kirjelduse olemasolevatest rahastusallikatest ning detailse selgituse toetuse summade planeeritava kasutuse kohta. Taotlus- ja aruandevorm on kättesaadav Valga valla kodulehelt: <https://www.valga.ee/tegevustoetus>.

Küsimuste korral palun pöörduda sotsiaaltöö juhtivspetsialisti Sirje Puusepa poole (e-post Sirje.Puusepp@valga.ee; telefon 766 9941 või 5883 5451).

Sirje Puusepp, sotsiaaltöö teenistuse juhtivspetsialist

TERVISEKASSA Eesti Vähiliit

SINA OLED OMA RINNA HOIDJA

Sinu elus on palju sulle täiesti asendamatu inimesi. Täpselt sama asendamatu oled sina neile. Hooli iseendast, sest nii hoolid sa ka neist.

Tule rinnavähi sõeluuringule!
See on lihtne, valutu ja ülioluline.

2022. aastal kutsume tasuta uuringule naised sünniaastaga
1954, 1956, 1958, 1960, 1962, 1964, 1966, 1968, 1970 ja 1972.

soeluuring.ee

KÜTTEKOLDED ja KORSTNAD KORDA!

**Tellige varakult
kütteseadmete
puhastus
ja remonttööd!**

Valga Tuletõrjeühing

- Korstnapühkimisteenus tolmuimejaga
- Pottsepatööd (korstnad, pliigid, ahjud jne)
- Kortermajade ventilatsioonisisu teemi puhastamine
- Tulekustutite ja suitsuandurite kontroll, hooldus, müük

Valga, Puistee 2, E-R 8-17
Tel 5333 5233, 766 1009 ja 521 0357
valga.tuletorje@gmail.com

Reinsalu Auto

Ostame hakkimiseks
VÕSA ja RAIEJÄÄTMEID

Ostame ka
PUIDUTÖÖSTUSE JÄÄKE
(koor, saepuru, klotsid, pinnad jne)

+372 512 8315
+372 56871354
transport@reinsaluauto.ee

OSTAME METSAKINNISTUID,
KASVAVA METSA RAIEÕIGUST,
PÖLLUMAAD KOOS METSAGA

+372 515 6858
info@forestreserves.ee
www.maa.ee

Tänavakivi ja äärekivi paigaldus
Haljastus ja kaevetööd
Tel: 55 649 350

Telli reakuulutus!

Hind alates 10 €
kuldne@kuldne.com või
53736992

**Vanametalli
KOKKUOST**
ALATI HEAD HINNAD
5198 1222
PETSERI 38A, VALGA
www.tolmets.ee

Meie tunneme kohalikku kinnisvaraturgu ja oskame väärtustada sinu vara!

Arle Leht
hindaja, maakler
5559 5846
arle.leht@pindi.ee

Anna Prannitsuk
maakler
5694 9719
anna.prannitsuk@pindi.ee

Hans Heinjärv
maakler
528 0812
hans.heinjary@pindi.ee

Juhtiv kinnisvarabüroo Eestis. Kogemust aastast 1995

OSTAME PÖLLU- JA METSAMAAD

OLEME **SUURIM** ERAMAA OMANIK
VALGAMAAL JA TEGUTSENUD ÜLE **25 AASTA**

ANTS ERIK
50 91 575

METSATERVENDUSE.EE

Kui tahad juua, siis on see Sinu asi.

**Allakäigutrepi
alumistel
astmetel
puuduvad
käsipuud.**

Anonüümsed Alkohoolikud
Esmaspäeviti k.19.00
Lembitu tn. 2

**Joomise
lõpetavad
kõik.**

**Mõnega
juhtub see
juba eluajal.**

Kui tahad lõpetada, siis on see meie asi.

Suvel veemõnuleme veelgi pikemalt!

Sind ootavad vee- ja saunakeskuses

- 25-meetrine ujumisbassein
- 4 erinevat sauna
- sanaarium
- mullivannid ja lõõgastusbassein
- lastebassein liumäega
- basseinibaar

Ootame Sind mõnulema!

Вас ждёт

комплекс бассейнов и бань:

- К25 метровый бассейн
- 4 разных бань
- Большой детский и расслабляющий бассейн
- Джакузи
- Зона расслабления и отдыха

Приходите к нам нашлаждатся!

Sooduskood "SUVI", mis annab
Промокод "SUVI" даёт скидку

-10%

soodustust kuni 25.06.22
до 25.06.22

Oleme avatud E-N 14.00 - 22.00 • R-P 10.00 - 22.00

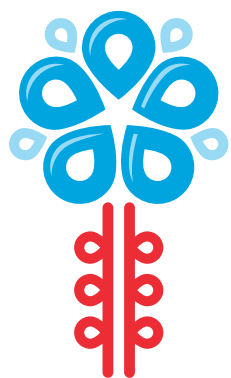
Alates • Время работы с

01.06.22 10.00-22.00

Puiestee 1
5197 5000

veemonula.ee
veemonula.ee/ru

Tõrva Veemõnula

Tõrva
Veemõnula

Rõngu rahvamaja

MTÜ Grand Events

RÕNGU
KANDI
VIIE TEE
PUHVETITE
PÄIV

11. juuni
2022

UKSED AVAVAD:

MÕISAPREILI MARGARETHE SUVEKOHVIK

PII-RII PUHVET

VANAJA KOHVIK

KODUKOHVIK PÄRNA PAGAR

JÄÄTISE KOHVIK

TÕUKA PUHVET

PALUPERA PRITSIKUURI PUHVET

KÜÜNI KÕRTS

KODUKOHVIK LILLELAPSED

KASE TALU LOOMAPARK

KODUKOHVIK MEMME MAAL

Päeva lõpetab

Rahvapidu
Hiugemäel

kell 20:00

SMILERS

STEFAN
& BAND

PEOBÄND
ROXY